

УМОВИ ПЕРЕДАЧІ РЕЧОВИХ ДОКАЗІВ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГЕНТСТВУ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ВИЯВЛЕННЯ, РОЗШУКУ ТА УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ, ОДЕРЖАНИМИ ВІД КОРУПЦІЙНИХ ТА ІНШИХ ЗЛОЧИНІВ

БАСАЙ Віктор Давидович - доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, професор кафедри кримінального права, процесу та криміналістики Європейського університету

КОВАЛЬЧУК Сергій Олександрович - доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики Івано-Франківського юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія»

DOI 10.32782/EP.2021.13

Стаття посвячена определению на основе норм Уголовного процессуального кодекса Украины и Закона Украины от 10.11.2015 г. № 772-VIII условий передачи вещественных доказательств Национальному агентству Украины по вопросам выявления, розыска и управления активами, полученными от коррупционных и других преступлений, а также раскрытию их содержания.

Указано, что условия передачи вещественных доказательств Агентству представляют собой нормативно установленные требования, соблюдение совокупности которых позволяет обеспечить законность решения об осуществлении такой передачи. Определен круг участников уголовного производства, которые устанавливают наличие условий передачи вещественных доказательств Агентству, и выделен момент их установления каждым из этих участников.

Обоснована целесообразность определения как общих условий передачи вещественных доказательств Агентству для хранения и реализации, так и других условий, которые дифференцируются в зависимости от способа управления вещественными доказательствами, подлежащего применению Агентством: управление ими путем передачи управляющему или путем реализации. Обобщены условия передачи вещественных доказательств Агентству и раскрыто содержание каждого из них.

Ключевые слова: вещественные доказательства, хранение вещественных доказательств, реализация вещественных доказательств, передача вещественных доказательств, АРМА.

Постановка проблеми

Норми Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК) передбачають низку способів зберігання речових доказів під час кримінального провадження, одним з яких є їх передача в передбачених ним випадках Національному агентству України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (далі – Агентство). При цьому КПК у цілому визначає підстави, мету та порядок передачі речових доказів Агентству, а також шляхом закріплення бланкетної норми вказує на механізм реалізації переданих йому речових доказів (абзац сьомий частини шостої, частини сьома та восьма статті 100) [1]. Поряд із цим, низка норм, присвячених врегулюванню механізму передачі речових доказів Агентству, міститься в Законі України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» від 10.11.2015 р. № 772-VIII (далі – Закон) [2].

Такий підхід законодавця до правового регулювання зазначених правовідносин призвів до того, що умови передачі речових доказів Агентству містяться як у КПК, так і

Законі. Аналіз норм вказаних нормативно-правових актів свідчить про притаманну їм відмінність у визначенні умов передачі речових доказів Агентству, що негативно позначається на слідчій і судовій практиці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дослідженню проблематики передачі речових доказів Агентству й управління ними присвячені наукові публікації А. Білецького, В. Білоуса, Г. Буяджи, Т. Зелькіної та інших вчених, які достатньо ґрунтовно розкривають низку її теоретичних і практичних аспектів, у тому числі й з урахуванням практики ЄСПЛ і позитивного досвіду зарубіжних країн [3, с. 19-34; 4, с. 18-38; 5, с. 185-198; 6, с. 242-250; 7, с. 72-82]. Аналіз цих публікацій свідчить про закладення вченими теоретичного підґрунтя для дослідження підстав, мети і порядку передачі речових доказів Агентству та здійснення управління ними. Водночас, комплексне дослідження механізму передачі речових доказів Агентству не проводилося, внаслідок чого низка аспектів зазначеної проблематики, у тому числі й умови, необхідні для їх передачі, на сьогодні залишаються поза увагою вчених.

Метою статті є виокремлення на основі норм КПК і Закону умов передачі речових доказів Агентству та розкриття їх змісту.

Виклад основного матеріалу

Умови передачі речових доказів Агентству є нормативно встановленими вимогами, дотримання сукупності яких дозволяє забезпечити законність рішення про здійснення такої передачі. З урахуванням норм КПК і Закону, умови передачі речових доказів Агентству підлягають встановленню: 1) прокурором – на момент складання у порядку абзацу другої частини першої статті 19 Закону звернення до Агентства про передачу йому речових доказів на підставі письмової згоди власника; 2) прокурором, слідчим, детективом – на момент складання ним у порядку частини сьомої статті 100 КПК клопотання про передачу речових доказів Агентству (слідчий є суб'єктом його

складення відповідно до наведеної норми, а детектив – з урахуванням норми частини другої статті 41 КПК, але, як і слідчий, вправі звернутися з ним до слідчого судді, суду за погодженням з прокурором), а також прокурором – на момент погодження відповідного клопотання слідчого, детектива; 3) слідчим суддею, судом – на момент постановлення ухвали про передачу речових доказів Агентству.

Примірний перелік умов передачі речових доказів Агентству наводиться у Настановах з управління арештованим майном, затверджених наказом Агентства від 29.11.2018 р. № 343 (далі – Настанови), у якому вони визначені як вимоги до активів, що можуть бути передані в управління Агентству, та до числа яких віднесено: 1) будь-яке майно має бути арештоване у кримінальному провадженні, відкритому в Україні; 2) арешт має передбачати заборону розпорядження (обов'язково) або користування майном (бажано); 3) сукупна вартість активів, що передаються в управління Агентству на одній правовій підставі, має становити понад 200 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб; 4) активи мають бути визнані речовими доказами; 5) передача активів в управління не має завдавати шкоди кримінальному провадженню [8, с. 60-62]. Водночас, аналіз норм КПК і Закону свідчить, що, по-перше, зазначені в наведеному переліку умови передачі речових доказів Агентству підлягають використанню з урахуванням їх застосовності до рішення, яке ухвалюється: про передачу речових доказів для зберігання або для реалізації. У цьому контексті одні із вказаних умов є спільними для їх передачі як для зберігання, так і для реалізації, а інші – різняться для кожного з вказаних рішень. По-друге, наведений перелік умов передачі речових доказів Агентству не є вичерпним, оскільки не дозволяє повно врахувати всі вимоги до її здійснення, визначені нормами КПК і Закону.

Абзац сьомий частини шостої статті 100 КПК вказує на можливість виокремлення умови, яка є загальною для передачі речових доказів Агентству як для їх зберігання, так і для реалізації та стосується визначеної в ній вартості речових доказів. Водночас,

стосовно об'єкта правового регулювання, зазначеного у вказаній нормі, потрібно звернути увагу на три розбіжності, які існують у його закріпленні КПК і Законом: термінологічну, вартісну та кількісну.

Перша з них полягає у назві самого об'єкта – відповідно до абзацу сьомого частини шостої статті 100 КПК ним є речові докази [1], а згідно з частиною першою статті 19 Закону – активи, на які накладено арешт у кримінальному провадженні, у тому числі як захід забезпечення позову – лише щодо позову, пред'явленого в інтересах держави [2]. Поняття речових доказів визначається частиною першою статті 98 КПК, а поняття активів – пунктом першим частини першої статті 1 Закону, співставлення яких свідчить про їх різний зміст і сферу застосування, закладені у них законодавцем: речовими доказами є матеріальні об'єкти, які відповідають вимогам статті 98 КПК і, відповідно, підлягають використанню як доказ факту чи обставин, що встановлюються під час кримінального провадження [1], а активами – кошти, майно, майнові та інші права, на які може бути накладено або накладено арешт у кримінальному провадженні чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави або які конфісковані за рішенням суду у кримінальному провадженні чи стягнені за рішенням суду в дохід держави внаслідок визнання їх необґрунтованими [2].

Системний аналіз норм статті 98, абзацу сьомого частини шостої статті 100 та статті 170 КПК свідчить, що арешт майна може застосовуватися як до речових доказів (у випадках, коли його метою є забезпечення збереження речових доказів або застосування спеціальної конфіскації), так і до майна, яке може не бути речовими доказами (у випадках, коли його метою є забезпечення застосування конфіскації майна або відшкодування шкоди, завданої внаслідок кримінального правопорушення чи стягнення з юридичної особи отриманої неправомірної вигоди, зокрема у контексті частини першої статті 19 Закону – цивільного позову, пред'явленого в інтересах держави). На це вказує, зокрема, норма частини десятої статті 100 КПК, відповідно до якої арешт може

бути накладений у встановленому цим Кодексом порядку на рухоме чи нерухоме майно, гроші у будь-якій валюті готівкою або у безготівковій формі, в тому числі кошти та цінності, що знаходяться на банківських рахунках чи на зберіганні у банках або інших фінансових установах, видаткові операції, цінні папери, майнові, корпоративні права, щодо яких ухвалою чи рішенням слідчого судді, суду визначено необхідність арешту майна [1].

У зв'язку з цим використаний у частині першій статті 19 Закону термін «активи» є більш широким за своїм змістом і сферою застосування, ніж наведений в абзаці сьомому частини шостої статті 100 КПК термін «речові докази». Водночас, з урахуванням використання в абзаці сьомому частини шостої та частині восьмій статті 100 КПК терміна «речові докази» і закріплення передачі Агентству як одного зі способів їх зберігання під час кримінального провадження, такій передачі можуть підлягати тільки речові докази.

Друга розбіжність стосується вартості речових доказів, які можуть передаватися Агентству. Так, відповідно до абзацу сьомого частини шостої статті 100 КПК вона повинна становити понад 200 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб [1], а згідно з частиною першою статті 19 Закону – дорівнювати або перевищувати 200 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня відповідного року [2]. При цьому потрібно звернути увагу на те, що вказівка на вартість, визначену Законом, містилася в підпункті четвертому пункту третього розділу V Закону [2], на підставі якого вносилися зміни до КПК, і знайшла відображення в початковій редакції абзацу сьомого частини шостої статті 100 КПК. Водночас, на підставі підпункту третього пункту другого розділу II Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2017 році» від 20.12.2016 р. № 1791-VIII в абзаці сьомому частини шостої статті 100 КПК слова «мінімальної заробітної плати» було замінено словами «прожиткового мінімуму для працездатних осіб» [9], що при-

звело до виникнення колізії між зазначеною нормою КПК і частиною першою статті 19 Закону.

Спроба усунення цієї колізії здійснена у проекті Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питань формування прожиткового мінімуму та створення передумов для його підвищення» від 20.05.2020 р. № 3515 (далі – Законопроект) [10], внесеному на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України і включеному до порядку денного четвертої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання на підставі Постанови Верховної Ради України від 01.09.2020 р. № 828-IX [11]. Так, Законопроект передбачено внесення змін до абзацу третього пункту четвертої частини шостої статті 100 КПК (у законопроекті допущена технічна помилка, оскільки зміни підлягають внесенню до абзацу сьомого частини шостої зазначеної статті – В.Б, С.К.), у якому слова «понад 200 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб» пропонується замінити словами «понад 400 розмірів розрахункової одиниці, встановленої законом про Державний бюджет України на відповідний рік», а також до частини першої статті 19 Закону, у якій слова та цифри «дорівнює або перевищує 200 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня відповідного року» пропонується замінити словами та цифрами «дорівнює або перевищує 400 розмірів розрахункової одиниці, встановленої законом про Державний бюджет України на відповідний рік» [10]. Водночас, пропонувані зміни також є недокональними з декількох причин.

По-перше, Закон України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» від 15.12.2020 р. № 1082-IX не містить терміна «розрахункова одиниця» [12]. На недосконалість Законопроекту в частині використання цього терміна звертають увагу як Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у висновку від 16.07.2020 р., яке вказує, що в ньому не визначено, яким є розмір «розрахункової одиниці», а без цього неможливо оцінити доцільність внесення змін до зазначеної статті КПК [13], так і Агентство в пропозиціях від

19.08.2020 р., яке зазначає, що запропонована Законопроектом пропозиція створює правову невизначеність стосовно вартості активів, які передаватимуться АРМА в управління [14].

По-друге, Законопроектом остаточно не усувається колізія між нормами абзацу сьомого частини шостої статті 100 КПК і частини першої статті 19 Закону, оскільки у них пропонується зберегти закріпленій на сьогодні підхід до визначення нижньої межі вартості активів, які можуть передаватися Агентству: у КПК він формулюється за допомогою прийменника «понад», а у Законі визначається шляхом використання словосполучення «дорівнює або перевищує». Необхідність усунення наведеної колізії вказує на потребу в однаковому формулюванні норм абзацу сьомого частини шостої статті 100 КПК і частини першої статті 19 Закону.

Відповідно, з урахуванням того, що норма абзацу сьомого частини шостої статті 100 КПК є спеціальною по відношенню до норми частини першої статті 19 Закону, на сьогодні вартість активів, які можуть бути передані Агентству, повинна становити понад 200 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб. При цьому вартість таких активів має визначатися з урахуванням розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на час вирішення питання про їх передачу Агентству.

Третя розбіжність стосується кількісного виміру речових доказів, які можуть передаватися Агентству. Так, згідно з абзацом сьомим частини шостої статті 100 КПК ними є речові докази визначеної в ньому вартості [1], а відповідно до частини першої статті 19 Закону – активи, сума або вартість яких дорівнює або перевищує встановлений у ній розмір [2]. Таким чином, у Законі міститься пряма вказівка на можливість передачі Агентству одного речового доказу, на який накладено арешт у кримінальному провадженні, чи їх сукупності. Відповідно, системний аналіз норм абзацу сьомого частини шостої статті 100 КПК і частини першої статті 19 Закону дозволяє стверджувати, що термін «речові докази», використаний у КПК у множині, підлягає поширенню як на

одиночний речовий доказ, вартість якого становить понад 200 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, так і на їх сукупність, за умови, що сумарна вартість таких речових доказів складає вказаний розмір.

Поряд із відповідністю вартості речових доказів закріпленим КПК вимогам до неї, умовою, необхідною для передачі речових доказів Агентству як для їх зберігання, так і для реалізації, є попереднє накладення арешту на майно. Так, з урахуванням наданих йому повноважень, Агентство здійснює управління активами, на які накладено арешт у кримінальному провадженні, у тому числі як захід забезпечення позову – лише щодо позову, пред'явленого в інтересах держави, із встановленням заборони розпоряджатися та/або користуватися такими активами (частина перша статті 19 Закону) [2]. У зв'язку з цим Агентству можуть бути передані лише речові докази, щодо яких наявна постановлена в конкретному кримінальному провадженні та чинна (нескасована в порядку статті 174 КПК) ухвала слідчого судді, суду про арешт майна, яка встановлює заборону розпоряджатися та/або користуватися такими активами. Водночас, вказана умова не застосовується у тих випадках, коли прокурор або слідчий чи детектив за погодженням з прокурором звертається до слідчого судді, суду з клопотанням про арешт майна, визнаного речовими доказами, зі встановленням зазначеної заборони та їх передачу Агентству.

Аналіз норм КПК і Закону дозволяє також виокремити умови, які необхідні для передачі речових доказів Агентству для зберігання та підлягають встановленню поряд із загальними умовами.

По-перше, згідно з абзацом сьомим частини шостої статті 100 КПК, речові докази вартістю понад 200 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб можуть передаватися Агентству для зберігання, якщо це можливо без шкоди для кримінального провадження [1]. Вимога щодо відсутності внаслідок передачі речових доказів Агентству такої шкоди, як зазначається в Наставах, залишає дискрецію органу досудового розслідування чи процесуального ке-

рівництва у кожному конкретному випадку зважувати, чи завдаватиме факт передачі активу в управління шкоди кримінальному провадженню, чи ні [8, с. 62]. Водночас, у судовій практиці передача речових доказів Агентству в переважній більшості випадків застосовується у разі, якщо вони не зберегли на собі слідів кримінального правопорушення.

По-друге, абзац сьомий частини шостої статті 100 КПК закріплює, що речові докази вартістю понад 200 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб передаються Агентству для здійснення заходів з управління ними з метою забезпечення їх збереження або збереження їхньої економічної вартості [1]. Наведеній нормі КПК кореспондує низка норм Закону у частині здійснення управління рухомим та нерухомим майном, цінними паперами на умовах ефективності, а також збереження та збільшення їх вартості (частина третя статті 21), забезпечення управління грошовими коштами та банківськими металами шляхом їх розміщення на депозитних рахунках із нарахуванням банками процентів за користування ними (частина перша і друга статті 20 Закону) [2] тощо.

З урахуванням можливості передачі Агентству речових доказів для зберігання за умови відсутності внаслідок цього шкоди для кримінального провадження, досягнення цієї мети спрямоване як на забезпечення майнових прав власника на майно, яке визнане речовими доказами і передане Агентству, та прав держави на відшкодування (компенсацію) шкоди, завданої їй внаслідок вчинення кримінального правопорушення, так і на забезпечення застосування спеціальної конфіскації у передбачених законом випадках. Відповідно, передача речових доказів Агентству для зберігання повинна забезпечувати можливість досягнення визначеної законом мети – забезпечення їх збереження або збереження їхньої економічної вартості.

Передача речових доказів Агентству для реалізації здійснюється з дотриманням загальних умов, поряд з якими підлягає встановленню ще одна умова, яка вказана в абзаці сьомому частини шостої статті 100 КПК і стосується їх віднесення до одного з видів

речових доказів, визначених в абзаці першому частини шостої цієї статті [1]. З урахуванням абзацу першого частини шостої статті 100 КПК до їх числа належать: 1) речові докази, що не містять слідів кримінального правопорушення, у вигляді предметів, великих партій товарів, зберігання яких через громіздкість або з інших причин неможливо без зайвих труднощів або витрати із забезпечення спеціальних умов зберігання яких співмірні з їх вартістю; 2) речові докази у вигляді товарів або продукції, що піддаються швидкому псуванню [1]. Схожа за змістом норма закріплена частиною четвертою статті 21 Закону, яка уточнює перший із наведених видів речових доказів за рахунок вказівки на майно, витрати із забезпечення управління яким співмірні з його вартістю, а також виокремлює третій їх вид – майно, яке швидко втрачає свою вартість [2].

Реалізація вказаних речових доказів здійснюється з урахуванням особливостей, визначених Законом. Примірний перелік майна, у тому числі у вигляді предметів чи великих партій товарів, зберігання якого через громіздкість або з інших причин неможливе без зайвих труднощів, або витрати на забезпечення спеціальних умов зберігання якого чи управління яким співмірні з його вартістю, або яке швидко втрачає свою вартість, а також майна у вигляді товарів або продукції, що піддаються швидкому псуванню, що підлягає реалізації, визначений Постановою Кабінету Міністрів України від 13.09.2017 р. № 685, відповідно до п. 2 якої реалізації підлягає будь-яке майно, на яке накладено арешт у кримінальному провадженні або у позовному провадженні у справах про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави, за умови його належності до одного або більше видів майна, визначених у Примірному переліку. Примірний перелік не є вичерпним. Реалізації може підлягати майно, яке не визначене у Примірному переліку, якщо його реалізація забезпечуватиме збереження та/або збільшення вартості такого майна більш ефективно порівняно з його переданням у управління за договором управління майном у порядку та на умовах, визначених

законом. Віднесення майна до такого, що підлягає реалізації згідно з Примірним переліком суто за наведеними у ньому прикладами, не є підставою для його реалізації, якщо таке майно не відповідає ознакам одного або більше видів майна у Примірному переліку [15].

Висновки

Проведене дослідження дозволяє виокремити дві загальні умови передачі речових доказів Агентству для зберігання і реалізації: 1) відповідність їх вартості закріпленим абзацом сьомим частини шостої статті 100 КПК вимогам до неї; 2) попереднє накладення на них арешту із встановленням заборони розпоряджатися та/або користуватися ними активами (за винятком випадків, коли прокурором або слідчим чи детективом за погодженням з прокурором подано клопотання про арешт майна, визнаного речовими доказами, зі встановленням зазначеної заборони та їх передачу Агентству).

Інші умови передачі речових доказів Агентству нормами КПК і Закону диференціюються залежно від способу управління речовими доказами, який підлягає застосуванню Агентством: управління ними шляхом передачі управителю або шляхом реалізації. Так, до числа умов передачі речових доказів Агентству для зберігання, крім вказаних загальних умов, також належать: 1) відсутність у результаті їх передачі шкоди для кримінального провадження; 2) можливість досягнення внаслідок передачі речових доказів визначеної законом мети – забезпечення їх збереження або збереження їхньої економічної вартості. Умовою передачі речових доказів Агентству для реалізації, поряд з наведеними загальними умовами, також є їх належність до видів речових доказів, визначених в абзаці першому частини шостої статті 100 КПК.

Література

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

2. Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управлін-

ня активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 р. № 772-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19>.

3. Білецький А. Передача в управління активів, одержаних від корупційних та інших злочинів: практика Європейського суду з прав людини. *Управління активами як функція АРМА: співвідношення норм права*. К.: Трансперенсі Інтернешнл Україна, 2019.- С. 19-34.

4. Білоус В.В. Упровадження в діяльність органів досудового розслідування України кращих практик і стандартів Європейського Союзу в галузі виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. *Modern achievements of EU countries and Ukraine in the area of law*. Collective monograph. Riga: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2020. Part 1. P. 18-38.

5. Буяджи Г. Особливості управління майном Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. *Право України*. 2018. № 2.- С. 185-198.

6. Зелькіна Т.Є. Особливості управління та характеристика активів, що можуть бути передані в управління АРМА. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2019. Вип. 2. Т. 1. С. 242-250.

7. Зелькіна Т.Є. Проблеми забезпечення захисту майнових прав осіб у сфері виявлення, розшуку й управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2019. № 3. С. 72-82.

8. Настанови з управління арештованим майном: Методичні рекомендації, затверджені наказом Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, від 29.11.2018 р. № 343. К.: ВАІТЕ, 2019. 208 с.

9. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2017 році: Закон України від 20.12.2016 р. № 1791-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1791-19>.

10. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питань формування прожиткового мінімуму та створення передумов для його підвищення: проект Закону України від 20.05.2020 р. № 3515. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68889.

11. Про порядок денний четвертої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання: Постанова Верховної Ради України від 01.09.2020 р. № 828-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/828-IX>.

12. Про Державний бюджет України на 2021 рік: Закон України від 15.12.2020 р.- № 1082-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1082-20>.

13. Висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України від 16.07.2020 р. на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питань формування прожиткового мінімуму та створення передумов для його підвищення». URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68889.

14. Пропозиції Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питань формування прожиткового мінімуму та створення передумов для його підвищення» від 19.08.2020 р. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/bills_documents/document-1856292.pdf.

15. Про Примірний перелік майна, в тому числі у вигляді предметів чи великих партій товарів, зберігання якого через громіздкість або з інших причин неможливе без зайвих труднощів, або витрати на забезпечення спеціальних умов зберігання якого чи управління яким співмірні з його вартістю, або яке швидко втрачає свою вартість, а також майна у вигляді товарів або продукції, що піддаються швидкому псуванню, що підлягає реалізації: Постанова Кабінету Міністрів України від 13.09.2017 р. № 685. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/685-2017-п>.

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена виокремленню на основі норм Кримінального процесуального кодексу України і Закону України від 10.11.2015 р.- № 772-VIII умов передачі речових доказів Національному агентству України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, а також розкриттю їх змісту.

Вказано, що умови передачі речових доказів Агентству є нормативно встановленими вимогами, дотримання сукупності яких дозволяє забезпечити законність рішення про здійснення такої передачі. Визначено коло учасників кримінального провадження, які встановлюють наявність умов передачі речових доказів Агентству, та виокремлено момент їх встановлення кожним з цих учасників.

Обґрунтовано доцільність виокремлення як загальних умов передачі речових доказів Агентству для зберігання і реалізації, так і інших умов, які диференціюються залежно від способу управління речовими доказами, який підлягає застосуванню Агентством: управління ними шляхом передачі управителю або шляхом реалізації. Узагальнено умови передачі речових доказів Агентству та розкрито зміст кожної з них.

Ключові слова: речові докази, зберігання речових доказів, реалізація речових доказів, передача речових доказів, АРМА.

SUMMARY

The article is devoted to determining on the basis of the Criminal Procedure Code of Ukraine and the Law of Ukraine dated 10.11.2015 № 772-VIII conditions for the transfer of material evidence to the National Agency of Ukraine for finding, tracing and management of assets derived from corruption and other crimes and to disclosing of their content.

It is indicated that the conditions for the transfer of material evidence to the Agency are normatively established requirements, compliance with which allows to ensure the legality of the decision for make such transfer. The range of participants of criminal proceedings who establish the conditions for the transfer of material evidence to the Agency is determined and the moment of their establishment by each of this participants is singled out.

The expediency of separating both the general conditions for the transfer of material evidence to the Agency for storage and sale, and other conditions that are differentiated depending on the method of management of material evidence to be applied by the Agency: their management by transfer to the manager or by sale. The conditions for the transfer of material evidence to the Agency are generalized and the content of each of them is revealed.

Key words: material evidence, storage of material evidence, realization of material evidence, transfer of material evidence, ARMA.